

Religie voor de toekomst

– Radha Burnier

Theosofie is religie op zich, de Wijsheids-Religie in het hart van alle religies, ontdaan van hun korstvormingen, onjuiste interpretaties en bijgeloof. Ware religie moet de oplossing bieden voor elk probleem. De Theosophical Society werd gekozen als de hoeksteen, het fundament voor de toekomstige religies van de mensheid. Deze beweringen zijn bekend bij iedere bestudeerder van de theosofie en bij serieuze leden van de TS, maar wat zij impliceren, vooral voor de toekomstige rol van de Vereniging, moet veel beter begrepen worden. Het is duidelijk dat de naam ‘Theosophical Society’ het verband aangeeft tussen de groep mensen waaruit de Vereniging bestaat en die transcendentale kennis die de Wijsheids-Religie vormt, en de weg van zelfverloochening die de ziel van de mens opent voor het Eeuwige en hem erop voorbereidt een meedogende en wijze dienaar te zijn van de lijdende wereld.

De TS is nooit bedoeld als een gewone vereniging van mannen en vrouwen, over het algemeen vol goede wil en idealistisch, maar niet meer dan dat. En theosofie is ook geen conceptuele filosofie. Andere ‘occulte’ en ‘esoterische’ groepen hebben inhoud ontleend aan onze Vereniging en presenteren bij tijd en wijle haar filosofie op een verwrongen of sensationele manier om aandacht te trekken. Zelfs als zij grotere ledentallen hebben is dat geen reden om de moed te verliezen. Een vernieuwing van energie en een nieuw tijdperk van schitterend werk liggen in het verschiet voor de TS, mits de leden niet blijven steken op het niveau van ideeën en informatie. De tijd is rijp dat de TS mensen doorstraalt met een stimulerende, universele, religieuze geest en de hoogstaande implicaties van haar naam eer aandoet.

De eerste doelstelling van de TS is menslievendheid, broederschap. De ware theosoof is een filantroop – ‘niet voor zichzelf, maar voor de wereld leeft hij.’ Dit en filosofie, het juist begrijpen van het leven en haar verborgenheden, zal de ‘noodzakelijke basis’ verschaffen [om invloedssferen te vinden] en het juiste pad aangeven dat gevolgd moet worden.

Deze raad van de Mahatma K.H. wordt gevolgd door zijn commentaar op de volstrekte noodzaak van de ‘leer van het hart’

in tegenstelling tot de 'leer van het oog'. Alleen dit kan helpen de wereld te redden van zijn morele en spirituele lijden.

Er wordt veel geïmpliceerd in de Doelstellingen van de Vereniging: de zelfverloochening die de basis is van een waarlijk religieus bewustzijn, een dynamische, altruïstische geest gericht op het ontdekken van de ware oplossing van het morele en spirituele lijden van de mensheid; en de toewijding aan het doen van alle noodzakelijke opofferingen die nodig zijn om het levensmysterie te doorgronden, vooral de aard van het zelf. Op het ogenblik worden de Doeleinden oppervlakkig in praktijk gebracht omdat leden zich er zelden van bewust zijn dat zij verbonden moeten zijn met het werk van het doordeseemen van het menselijk denkvermogen met religieuze oriëntatie en vurigheid – in de bredere zin van het woord 'religie'.

Afbrokkelende moraal

Mensen hebben speciale verantwoordelijkheden, daar zij begiftigd zijn met speciale eigenschappen. Eén hiervan is het vermogen om goed van kwaad te onderscheiden. Van een basaal gevoel dat men moet doen wat goed is – ervaren als de stem van het geweten – dat zelfs in primitieve mensen leeft, tot het stadium van weten wat waarlijk goed is, ligt een gevaarvolle reis die elk mens moet ondernemen. Onderweg lopen velen vast omdat het denkvermogen de doder is van de werkelijkheid. Het maskeert het kwade en doet het weldadig en goed lijken.

Vele mensen lachen om de houding van de spreekwoordelijke leraar die het jongetje dat aan hem overgeleverd is een pak slaag geeft en zegt: 'Dit doet mij meer pijn dan jou, maar het is voor je eigen bestwil.' Maar er zijn veel van zulke voorbeelden van mensen die zeggen dat ze altruïstisch zijn maar die op grote schaal kwaad doen, of in hun eigen omgeving. Echte communisten probeerden oprecht een gelijkwaardige maatschappij te grondvesten waar niemand tekort komt en niemand buitensporige voordelen geniet. Maar zulke idealisten waren verantwoordelijk voor het

veroorzaken van onbeschrijfelijk lijden. De klerikale autoriteiten die de Inquisitie hebben ingesteld, met zijn systeem van marteling en dwang, om 'zielen te redden', geloofden dat hun religieuze doelstellingen de wrede behandeling van 'kettters' rechtvaardigden.

Nu zien wij een parallel op wereldwijde schaal: naties die 'terroristen' willen uitschakelen negeren de fundamentele beginselen van een beschaafde maatschappij, zoals bevelschriften tot voorgeleiding, gelijkheid voor de wet en burgerlijke vrijheden. Om de zogenaamde democratische wereld te 'redden', worden gruwelijke middelen gebruikt om informatie uit onschuldige mensen te persen, vaak alleen maar op verdenkingen gebaseerd op vooroordelen van ras, huidskleur of religie. Mensen worden vastgehouden zonder toegang tot advocaten of familieleden. Zelfs de Britse regering heeft moeite gehad contact te maken met haar eigen onderdanen die door de V.S. in Afghanistan vastgehouden werden. De geschiedenis herhaalt zich: men gedraagt zich immoreel om de beschaafde maatschappij in stand te houden. In *The Washington Post* schrijft Richard Cohen over dit onderwerp: 'De beschaving wordt niet alleen bedreigd door terroristen maar ook door de middelen die wij toepassen om hen te bestrijden.'

Het is nu moeilijk onderscheid maken tussen terroristen en mensen die naar eigen zeggen anti-terroristen zijn. Op den duur kunnen hun gewelddadige methoden een goede maatschappij alleen maar vernietigen, niet opbouwen. Door een klasse mensen te creëren die niets te verliezen hebben door hun onderdrukker aan te vallen, wordt ook de basis gelegd voor een wereld die sterker verdeeld is. Cohen citeert Jean Amery, een verzetsstrijder die door de nazi's aan het plafond werd gehangen met zijn handen achter zijn rug gebonden: 'Tweeëntwintig jaar later bungel ik nog steeds boven de grond aan mijn uit de kom geschoten armen' – zo sterk dat hij zichzelf ombracht. Zo zullen in de toekomst velen zichzelf en anderen doden omdat zij volkomen gebroken zijn.

Er is een innerlijke revolutie voor nodig om rechtvaardige manieren te ontwikkelen om blijvende vrede te waarborgen, in plaats van tot geweld over te gaan om al dan niet ingebeelde vijanden te overwinnen.

De dageraad van een nieuw bewustzijn

Instituten en organisaties kunnen de maatschappij niet moreel en spiritueel veranderen; alleen individuen met een heldere visie kunnen dat doen, vooral als zij samenwerken. Wereldwijde protesten tegen oorlog en het eisen van vrede zijn misschien symptomen van een verandering in het menselijk bewustzijn. Misschien begint de mensheid te erkennen dat oorlog geen problemen kan oplossen. Langzaam vindt er misschien een wereldwijd moreel ontwaken plaats, getuige de openbare mening op verscheidene fronten die ethische waarden steunt en zich verzet tegen de zakelijke graaicultuur.

Wereldburgers verheffen hun stem om te waarschuwen tegen het investeren in bedrijven die mensen en natuurlijke hulpbronnen exploiteren in Myanmar (voorheen Birma); tegen handel in vleesproducten die met hormonen behandeld zijn; tegen de belangen van de V.S. in bananenplantages in Centraal Amerika die kleinschalige producenten in het Caribisch gebied ten gronde richten; enzovoorts. Het bewustzijn groeit dat men alleen moet investeren in bedrijven die waakzaam zijn met betrekking tot ethische kwesties en die zich bezighouden met de verbetering van sociale omstandigheden in de ontwikkelingslanden.

In Zuid Afrika hebben farmaceutische bedrijven die arme mensen verhinderden geneesmiddelen te verkrijgen tegen betaalbare prijzen van hun standpunt moeten afzien als gevolg van internationale protesten. Een aantal jaren geleden dwong de wereldwijde boycot van Nestlé-producten dit bedrijf om een eind te maken aan haar programma om borstvoeding te ontmoedigen ten gunste van haar eigen melkpoeder. Onlangs is Nestlé er niet in geslaagd hoge betalingen te innen van Ethiopië omdat zij de aandelen van buitenlandse bedrijven jaren geleden heeft geconfisqueerd. De claim van Nestlé tot betaling van zes miljoen dollar door dit arme land, verwoest door droogte, oorlog en dalende koffieprijs, heeft burgers over de hele wereld ertoe gebracht het bedrijf te bekritisieren, hetgeen ertoe geleid heeft dat het bedrijf haar claim heeft teruggebracht tot \$ 1,5 miljoen en aanbiedt om dit bedrag terug te geven voor leniging van de honger. Het betalen van eerlijke prijzen voor goederen die uit arme landen worden uitgevoerd, variërend van bananen tot textiel, is ook een belangrijk punt geworden.

Deze trends zijn als de dageraad van een nieuwe kijk op wereldzaken – die een nieuwe interpretatie van globalisatie voorstellen – dat wil zeggen, het in praktijk brengen van de notie van wereldeenheden en samen delen.

Uit: *The Theosophist*, mei 2003
Vertaling: A.M.I.